

140 ITOJE ANTIKA

Vojska

* DANAS *

LATINSKI

A
admiral — praetor navalis
arsenal — navale armamentarium
artiljerija — tormenta bellica
zapovjednik artiljerije — tormentis bellicis praepositus
artiljerici — milites tormentis bellicis addicti
atomska oružje — arma atomica
atomska bomba — globus atomica vi displodens
avijacija — aëria classis

B
bajoneta — cuspis
baterija — bellicorum tormentorum series
bataljon — phalanx
bojna kola — currus armatus
bomba — globus igneus
bombarder — velivolum ignivomis globis verberans
bombarder-lovac — velivolum ex improviso ad perpendicularum aggređiens
bombardirati — ignivomis globis verberare
braniti se od zračnog napada — irruentia hostium velivola arcere
brigada — cohors miliaria

Č
četa — manipulus

D
desetar — decurio
divizija — divisio

G
gađati iz topa — tormentis bellicis oppugnare
general — generalis militiae praefectus

I
izviđački avion — velivolum explorans

J
jurišni avion — velivolum aggređiens

K
kapetan — centurio
kasarna —
kasarna — militum contubernium
komandant — praefectus

L
lako naoružanje — levis armatura
lovački avion — velivolum propulsans

M
metak — tubulus displodens
mina — globus ignivomus
minsko polje — campus ignivomis consitus globis
mitraljez — missilia ignifera

N
naoružanje — armatura

O
oficir — ductor militum
oklopna kola — currus loricated
oružje — arma

P
padobranci — milites velis e caelo labentes
partizani — factiosi libertatis milites
periskop — periscopium
pištolj — manuballistula ignivoma
pješadija — peditatus
podmornica — navigium subnatans
poručnik — subcenturio
prethodnica — antecusores
protuavionski top — tormentum bellicum velivolis infensum
protuzračno oružje — arma velivolis infensa
pukovnik — tribunus militum
puška — manuballista ignivoma
puščano tane — plumbea glans
pozvati na uzbunu — conclamare ad arma

R
rezervisti — subsidiarii
ratni brod — navis bellica

S
stoj! — siste!
straža — custodia
stražar — custos
stražarnica — custodiarium

T
taktika (strategija) — ars bellica
tenk — currus ignivomus
teško naoružanje — gravis armatura
top — tormentum bellicum
topovska paljba — strepitus tormentorum
topovsko tane — globus ferreus
torpedo — silurus ignifer
tvornica oružja — armorum fabrica

V
viceadmiral — proximus a praetore navali
vojna oprema — armamenta
vojna uzbuna — exercitus procinctus
vojna uniforma — insignia militaria
vojno skladište — armamentarium

Z
zapovjednik avijacije — aëriae classis praefectus
zračni napad — velivolorum incursio

Damir Salopek

KATON STARIJI

1. Katon Stariji rekao je da ga čudi kako se još održava grad u kojem se riba prodaje skuplje od vola.
2. Jednom je, rugajući se poplavi ženske dominacije, rekao: „Svi ljudi upravljaju ženama, mi svim ljudima, a nama naše žene.“
3. Videći kako se kipovi podižu mnogim ljudima, rekao je: „Ja više volim da ljudi pitaju zašto Katonov kip nije postavljen nego da se pitaju zašto jest!“
4. Znao bi reći da će oni koji su u smiješnim stvarima ozbiljni u ozbiljnima ispasti smiješni.
5. Prigovarao je građanima zbog toga što uvijek izabiru iste ljude da vladaju: „Učinit će se da smatrate ili kako vlast ne vrijedi mnogo ili kako mnogi ne vrijede da budu na vlasti.“

(Plutarh, *Apophthegm. Rom. 198-199*)

O Sibaranima — treba li o njima uopće nešto govoriti? Prvi su uveli okove za vodonose i polijevače u kupatilima, da se ne bi prebrzo kretali i u žurbi ofurili kupače. Sibarani su također prvi zabranili da se u gradu obavljaju bučni zanati, na primjer kovački, tesarski i njima slični, zato da im ama baš ništa ne bi remetilo san. U gradu nije bilo dopušteno držati ni pijetla. Govoreći o njima Timej iznosi kako je neki Sibaranin izjavio da je putujući na selo ugledao radnike gdje kopaju i od toga dobio kilu; na to mu je, kaže, netko od onih koji su ga čuli odvratio: „Da, i mene je dok sam slušao tu tvoju priču probolo sa strane!“ U Krotonu, opet, dok je neki takmičar prekapao zemlju na borilištu, naišli su neki Sibarani i čudom se čudili da stanovnici takva velika grada nemaju ljudi koji bi im prekopali rvališta. Neki drugi Sibaranin koji se obreo u Sparti bio je pozvan na zajednički objed Spartanaca. Dok je ležao na drvenoj klupi i ručao zajedno s njima, izjavio je da je prije uvijek bio zadivljen kad bi čuo za spartansku hrabrost, no sada, poslije svega što je vidio, misli da se oni ni po čemu ne razlikuju od drugih ljudi: „i najbjeđnija kukavica radije bi izabra la smrt nego da neprestano živi takvim životom.“

(Atenej, *XII 518cd*)